

Indhold

Stat.....	2
Politik.....	2
Politik som regeringskunst:	2
Easton	2
Politik som offentlige anliggender:.....	3
Politik som kompromis og konsensus.	4
Politik som magt:	4
Easton vs Erik Rasmussen.....	6
Behaviouralisme	6
Styrker:	6
Svagheder:	7
Easton/Behaviouralisme:.....	7
Mikro behaviouralisme + Makro behaviouralisme	9
Idealtyper (Weber)	10
Forskellige tilgange til at studere politik:	10
Den filosofiske tradition:	10
Den empiriske tradition.....	10
Rational-choice teori:	11
Ny Institutionalisme:	11
Kritiske tilgange:	11

Politik og magt

Stat

Staten kan ses på mange forskellige måder.

Politik

Ordet politik stammer fra ordet polis, som betyder by-stat. Hvilket har skabt en moderne definition som lyder: "what concerns the state"

Chancellor Bismarck "Politics is not a science, but an art" → regeringskunsten, udøvelse af kontrol i samfundet ved at lave og håndhæve kollektive beslutninger.

Ligesom der er mange bud hvad staten er, er der også mange bud på hvad politik er.

Heywood: "Activity through which people make, preserve and amend the general rules under which they live" → denne definition har mødt kritik, da politik ikke blot går ud på at lave de generelle regler. E. Rasmussen "fastsættelse og fordeling af værdier med gyldighed for et samfund."

Politik som regeringskunst:

Easton: autoritativ værdi fordeling for et samfund. → hvori Easton mener at politik omfatter de forskellige processer, hvor igennem regeringen reagerer på pres fra det store samfund, ved tildeling af fordele, belønninger og sanktioner. Denne definition sætter nogle til at være med i politik og andre til ikke at være det, dvs. politik foregår i sociale organisationer som er centreret om regeringen som er beskæftiget af en specifik gruppe; politikere, tjenestemænd og lobbyister. Der er derfor alt det udefor politik, som omfatter de fleste mennesker, firmaer, skoler, familier osv. → dette siges endvidere at have medført mistro til politikere og politik generelt. Lord Acton (1834-1902): "Power tends to corrupt, and absolute power corrupt absolutely"

Easton

Politik som regeringskunst: autoritativ værdi fordeling for et samfund. → hvori Easton mener at politik omfatter de forskellige processer, hvor igennem regeringen reagerer på pres fra det store samfund, ved tildeling af fordele, belønninger og sanktioner.

Svagheder:

- afgrænsning af staten til det formelle.
- komparation: mellem lande, over tid (og mellem niveau)
- Overbetoner input-siden
- Underbetoner

-- institutioner og withinput (maskinen kører helt af sig selv, behøver ikke input fra omgivelserne). Kommer ikke nødvendigvis fra omgivelserne/vælgerne, men den politiske dagsorden opstår også i regeringen.

-- Hele output-siden/outcome

-- samspillet politik - økonomi

-- mobilisering, dagsordenssættelse, ideer osv. → alt det har politologi senere opprioriteret.

Politik som offentlige anliggender:

Her går man videre og ser politik som noget som går ud over regeringen. Den tidligere opdeling af politik og ikke politik fra Eastons udtalelse og videre tolkning, bliver udvasket og offentlig livs sfære og den private sfære bliver mindre opdelt.

Aristotle siger “man is by nature a political animal” hvor han mener at kun igennem et politisk samfund kan mennesket leve det ‘gode liv’. Her taler man så istedet om hvor linje mellem det offentlige liv og det privat liv skal tegnes

Den traditionelle opdeling: staten og civil samfundet. Det offentlige liv: er statens institutioner som regeringen, retten, politiet, militæret, sociale sikrings systemer osv. Da de er finansieret af beskatninger og er ansvarlige for den samlede organisation for samfundslivet. Det private liv er (Edmund Burke har defineret det som “little platoons”), institutioner som familie, familiegrupper, private virksomheder, fagforeninger, klubber, samfundsgrupper osv. Da de er finansieret af individuelle borgere for at tilfredsstille sine egne interesser mere end for det store samfund.

Den alternative opdeling: her deles det offentlige og private istedet efter the politiske og det personlige (political and personal). Her bliver det økonomiske også det offentlige, da institutioner som opererer i det offentlige, også ses som en del af det, da de er i offentligheden og alle har adgang til dem. Men i dette perspektiv menes det stadig at det politiske ikke skal og ikke er en del af det private. Som nogle feministiske tænkere mener: politik stopper ved frontdøren.

Public	Private
The state: apparatus of government	Civil society: autonomous bodies – businesses, trade unions, clubs, families, and so on
Public	Private
Public realm: politics, commerce, work, art, culture and so on	Personal realm: family and domestic life

Dette synspunkt har både fået positiv og negativ kritik. Hanna Arendt (1958): politik er den vigtigste form for menneskelig aktivitet, da det involverer interaktion mellem frie og lige borgere.

Rousseau: kun ved direkte og kontinuerlig deltagelse af alle borgere i det politiske liv, kan staten være bundet til det fælles gode eller ‘general will’.

Mill: Involvering i ‘public’ affærer er uddannende, grundet at det fremmer den personlige, morale og intellektuelle udvikling af individet.

Liberala tænker derimod, mener at dette perspektiv betyder at staten går ind og blander sig uønsket.

Politik som kompromis og konsensus.

Her ser man mere på hvordan beslutninger træffes og knap så meget på hvor politik udspiller sig. Politik ses som problemløsende igennem kompromis, forlig og forhandling, istedet for igennem tvang og magt. Politiske løsninger = løsninger som debatteres og forhandles fremfor en militær løsning. Dette perspektiv kan også spores tilbage til aristotle, og til da han kaldte statsdannelse/polity som det ideelle regeringssystem.

Bernard Crick (1962): politics [is] the activity by which differing interests within a given unit of the rule are conciliated by giving them a share in power in proportion to their importance to the welfare and the survival of the whole community”

→ nøglen til politik er en stor spredning af magt. Konflikt er uundgåelig. Når sociale grupper og interesser har magt, må de forliges. → politik er derfor løsningen til problemet, ved forlig fremfor vold og tvang.

liberale-rationalister er tilhængere af dette perspektiv på politik, da de uenigheder der eksistere kan blive løst uden intimidering og vold.

Grundet kompromis betyder det at ingen er 100% tilfreds.

Kritikere pointerer at Cricks perspektiv har meget relevans overfor den politik der finder sted i vestlige pluralistiske demokratier. Derfor siger denne model ikke særlig meget om enkeltparti stater eller militærregimer.

Politik som magt:

det mest radikale perspektiv. Her ses politik som noget der er i alle sociale aktiviteter og i alle hjørner af menneskelig eksistens. Politik er kernen i alle kollektive sociale aktiviteter, formelle og uformelle, offentlige og private, i alle menneskelige grupper, institutioner og samfund. Det som adskiller politik fra alt andet sociale opførsel er i bred forstand produktion, distribution og brug af ressourcer i social eksistens. Essensen af politik er evnen til at opnå et ønsket resultat.

Politik er derfor om forskellighed og konflikter. Menneskers behov og ønsker er uendelige, men ressourcerne til at tilfredsstille dem, er ALTID begrænsede. Politik ses derfor som kampen om ressourcerne, mens magt ses som et middel til kampen.

Adrian Leftwich (2004): “What is politics? The activity and its study”.

Kate Millett (1969): power-structured relationships, arrangements whereby one group of persons is controlled by another. (lidt feministisk)

Marx og Engel: power: merely the organized power of one class for oppressing another.

på en dybere niveau ses politisk magt som noget med rødder i klassessystemet: Lenin: politics is the most concentrated form of economics.

Marx

Politik som magt. Her siger Marx: politik er klassekamp.

Marxister hævder senere at det både er klassekamp plus noget mere. Eks: Nordirland, her kæmper katolikker og protestanter, men det var ikke blot en klassekamp. Da det ikke kun var religiøse forskelle, men om man skulle være en del af England eller ej.

Feminisme

I politik som magt, ses politik lidt som the personal is political. Hvilket kan spores til at være tidlig feminisme. Politikken fortsætter helt ind i patriarkalske familiestrukturer, så politikken ligger ikke længere uden for frontdøren. Den enkeltes opgør som led i et kollektivt opgør mod patriarkalske strukturer i samfundet. Marx har sagt klasserne vil forsvinde. I denne teori er det patriarkatet som vil forsvinde. Det er ikke en klassekamp men en kamp som er i hele samfundet, både i hjemmet og i det offentlige.

Magt inden for det perspektiv at se politik som magt:

Magt kan være besiddelse af ressourcer eller som relation. → Relationen, man får nogen til at gøre noget som de ellers ikke ville have gjort. Netværk kan derfor være en vigtig ressource til magt. → man kan derfor snakke om en elite, måske endda magt elite, hvis man stiller de mennesker, som har et stort netværk sammen. Der sidder nogle med stor økonomisk magt i foreninger.

- Men man skal stadig huske at skelne mellem magt som ressource og magt som relation.

Magtens ansigter

Beslutninger:

hvem deltager, hvad er deres ønsker, hvem får deres vilje (første ansigt)

Non-decisions:

Er der bestemte sager, der (bevidst) holdes ude af dagsordnen, så der aldrig bliver taget stilling? I stedet for at tage stilling til spørgsmålet. (fx Jacob S. Hacker berømt artikel i APSR: Occupational welfare forsvandt langt hen ad vejen i USA - hindret debat om offentlig erstatning herfor = afvikling af velfærd via nondecision) → der bliver derfor ikke taget stilling til velfærdsstaten med offentlig hjælp til sygehuse og lignende, grundet non-decisions.

Det kommer ikke på dagsordnen.

Indirekte magt: er der krav og ønsker, der ikke bliver fremsat, fordi modparten har så mange magtressourcer, at det alligevel ikke kan blive til noget.

Magtens 3. ansigt

situationer hvor folk ikke arbejder for deres egne interesser. Det er mere kritisk fordi folk netop ikke arbejder for egne interesser.

1. manipulation - der er nogle som har manipuleret folk imod deres interesser, fx igennem interview, hvor respondenten har fået fortalt hvad man skal svare: eks. atombombe springningerne (lobbyisme)
2. Institutionelt/strukturelt betingede begrænsning af valgmuligheder. (ikke med i Heywood). Klassisk eks. Arbejdere har kæmper for at bevare helbredsnedbrydende arbejdspladser i kulindustrien i USA - da de ikke har noget alternativ. (ikke manipulation). Velfærdsstaten: er den først institutionaliseret, vil borgerlige partier ofte foretrække universelle ordninger frem for behovsprøvede - de kan ikke (længere) slippe af med velfærdsstaten, men de kan skaffe egne vælgere del i goderne.

Easton vs Erik Rasmussen

Erik Rasmussen bygger videre på Eastons definition på politik. Politik er fordeling af værdier: fastsættelse og fordeling - også værdikamp.

Så istedet for kun at have fokus på fordelinger, medtager Rasmussen også forhandlingerne mellem arbejdsmarkedets parter - hvilket har gyldighed for samfundet (den danske model)

Apektsbetragtning: Det politiske system omfatter de politiske aspekter af mange handlinger, der ikke er udelukkende, måske end ikke primært politiske. → analyseret ud fra Easton.

Behaviouralisme

Oprør mod spekulativ og normativ politologi, man vil ikke bare have meninger men noget eksakt. Opgør med ateoretiske, beskrivende politologi. Oprør mod gammel institutionalisme: staten iflg. forfatningen. Sætter fokus på politiske processer:

Studier af adfærd/processer som nøgle til forståelse af politik. Der er vægt på teori / almene lovmæssigheder, stringent anvendelse metode. Vægt på det observerbare (men ikke plat positivisme - man skal skelne mellem god og dårlig behaviouralisme). Naturvidenskabeligt ideal.

Metodologisk individualisme: Studere kollektive aktører ud fra individer (Weber)

Variation mellem individer som omdrejningspunkt i teoretiske forklaring: Der må være variation at forklare.

- faldgruber (forklare fx hvem der deltager, men forklarer man deltagelsens niveau? Forklarer måske hvem der stemmer hvad, men forklare man valgets udfald.
- tidsserier og komparative datasæt har givet større fokus på makro.

Ikke kun vælgeradfærd:

- samspil mellem stat og interesseorganisationer: vi spørger de ansatte om deres kontakt mønstre mv.
- Studier af parlamenter / MF'ere: vi spørger dem om adfærd og perceptioner.
- Studer af magt: vægt på observerbar adfærd i politiske beslutningsprocesser.

Styrker:

- empirisk / metodisk stringens. Skiller fårene fra bukkene blandt ”fortolkninger” – alle forklaringer er ikke lige gode og man inddeler hvem man tror mest på.
- Teoretisk/generaliserende sigte (som regel)
- Også kritisk brod mod model-økonomer

§ Hvordan virker incitamentet? Man må studere faktisk adfærd.

§ *Økonomi er i bund og grund en adfærdsvidenskab.*

”Behavioural economics” har fået en renæssance – også på økonomiuddannelserne.

- men normalt som *modstilling* til rationalitet:

Hvorfor ikke rationel?

- Hellere studere faktisk adfærd + usikkerhed Fx **Prøver** at være rationel, men det er svært at vide, hvordan (Herbert A.Simon)

Svagheder:

Fare for manglende relevans /snæverhed

- metoden bestemmer objektet
- for snæver fokus på det (let) observerbare
- fare for snævert mikroperspektiv (data lægger op til det)

Fare for niveaufejlslutninger

- især atomistiske fejlslutninger fra mikro til makro
- fx. hvis en gruppe trues, er det ofte de stærkeste, der reagerer – det kan give alvorlige fejlforklaringer i behaviouralistiske hjerner
- Trump: Mere marginaliserede *communities* end marginaliserede *individer* inden for disse communities
- fx. social kapital og foreningsliv. Næsten ingen korrelation på individniveau. Men næsten perfekt korr. på lande-niveau
- fx danske vælgere stemmer ud fra samfundsøkonomiske vurderinger, ikke privatøkonomiske. Men *valgresultater* korrelerer mest med aggregerede privatøkonomiske vurderinger – ikke samfundsøkonomiske.

Fare for statisk / konservativ bias

- fx. kønsforskelle i politisk deltagelse blev let set som naturlov (“sådan er det jo” ...)
- spurgte ikke: Hvordan kan disse skrækkelige forskelle *elimineres*
- Det *kunne* de for øvrigt!

Easton/Behaviouralisme:

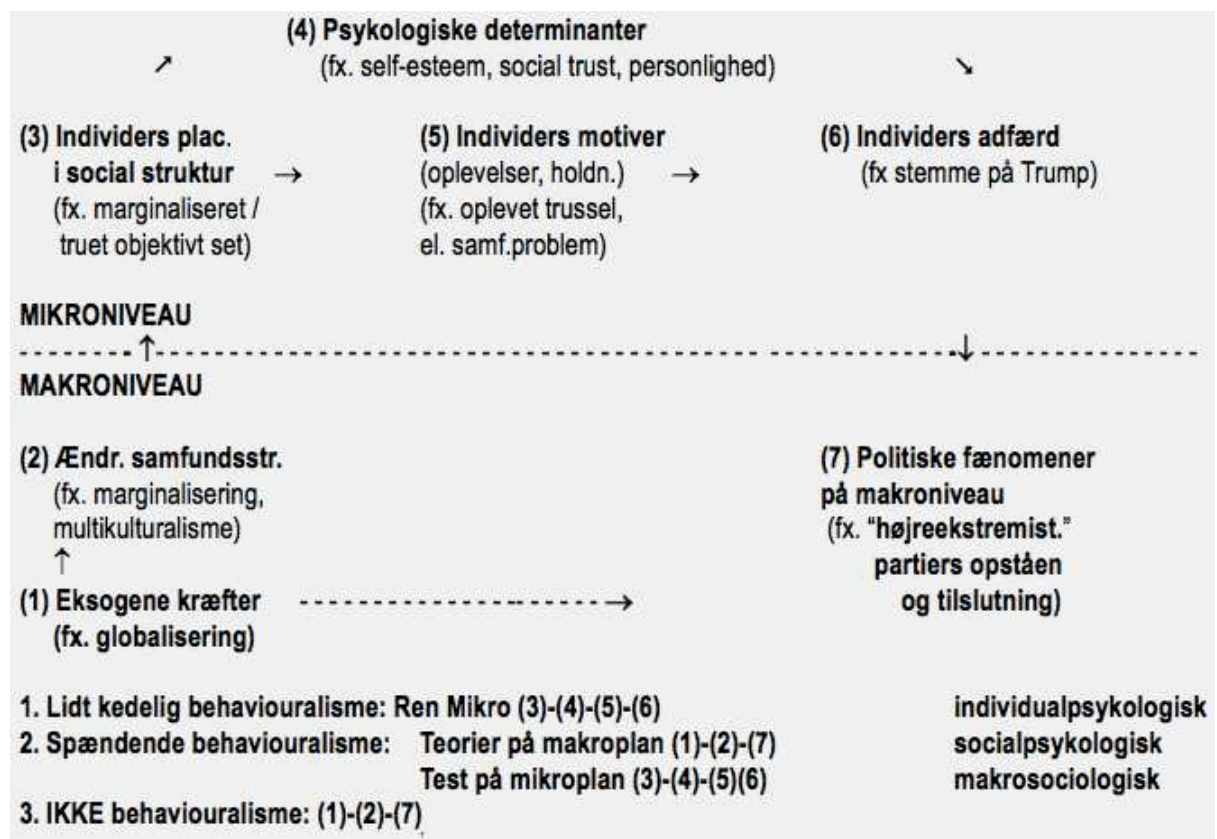
Kritikpunkt: underbetoner	Uddybning	Tages op af bl.a.
1. Meningsdannelse , dagsordensfastsættelse problemdefinitioner	Både på masseniveau og eliteniveau	Diskursteori, medieteorier, teorier om dagsordensfastsættelse, policy analyse
2. Institutioner		Nyinstitutionalise Policy analyse (+marxisme, rat.choice)
3. Withinputs	Krav kommer ikke fra omgivelserne, men fra det. poliske system selv	Nyinstitutionalisme Policy analyse

kritikpunkt: underbetoner	udddybning	taget op af bl.a.
4. Forholdet output/ outcome	- implementeres beslutn. (- og er det meningen?) - opnås tilsigtede effekter - utilsigtede sideeffekter	Policy analyse: Implementering (def. politisk deltagelse: ikke kun input ikke kun påvirkn.output men påvirkn.outcome) (nye styreformer: incitament, værdier)
5. Politik som problemløsn.	Både interessekamp og problemløsning - og usikkerhed om problem	Policy analyse: Ideers rolle, policy eksperterens rolle

6. Samspillet politik/økonomi		Marxisme New Political Economy Policy/velfærdsstatsteorier
-------------------------------	--	--

Mikro behaviouralisme + Makro behaviouralisme

Individens adfærd

Økonomisk model: Rational choice. Individual self-interest + rational calculus (logic of consequentiality) (Godt til kommunerne, de går efter pengene)

Political science classic: Aktør-interesser (jf. pluralisme-approach, marxisme)

Sociologisk model: Sociologisk model: Værdier, normer, love (socialisering, institutioner) (logic of appropriateness), hvilke værdier, love og normer gælder de forskellige steder.

Political science reflektiv model: Rationelle overvejelser (i institutionel kontekst). Folk tænker (så godt de nu kan) adfærd er:

- policy betinget
- diskursbetinget
- betinget af perciperede omgivelser og problemer
- holdninger kan forandres
- holdninger ofte ambivalente
- § præferencer ofte usikre
- § virkelighedsopfattelser do. – men påvirker holdninger
- § vælgere kan overtales (i nogen grad)
- § kan fsv. Bruges både på elite og masseniveau. Burde være tvangs undervisning for journalister, der overfortolker de løbende meningsmålinger.

Idealtyper (Weber)

Der findes ikke idealtyper i samfundet, men de kan bruges til at støtte sin undersøgelse eller lignende.

Forskellige tilgange til at studere politik:

Den filosofiske tradition:

Stammer fra det gamle Grækenland. Det involverer en interesse for etiske, præskriptive eller normative spørgsmål, der afspejler en bekymring med hvad der 'skal', 'burde' eller 'må'.

Platon og aristoteles er fædre til denne tradition.

Man analyserer ideer som er centrale politiske tanker. Dette kan ikke være objektivt på nogen videnskabelig måde.

Den empiriske tradition

Kan spores tilbage til da man startede med politiske tanker. Aristotle. denne tilgang forsøger at give et lidenskabsløst* og upartisk redegørelse for den politiske virkelighed. Det er beskrivende, da tilgangen søger at analysere og forklare, hvor den normative tilgang er prescriptive (normgivende, forskrevne), i den forstand at den dømmes og giver anbefalinger.

John Locke og David Hume.

I det 17 århundrede snakker man om empirisme "The doctrine of empiricism", for at få viden skal man have erfaring, derfor skal alle teorier og hypoteser testes. I det 19. århundrede har ideerne udviklet sig til positivisme (Auguste Comte). Alt social videnskab og filosofisk forespørgsler skulle overholde naturvidenskabelige metoder.

Behaviouralisme → i midten af det 19. århundrede dominerer scientific tradition (empirisk tradition) og den groende positivisme. Entusiasmen for politisk videnskab udvikler sig og man går mod behaviouralismen, denne tilbyder noget som ikke før har været givet: objektive og kvantitative data hvor hypoteser kunne testes. Easton: politiske analyser kunne 'adoptere' naturvidenskabens metoder.

Møder dog pres i 1960'erne, da kritik sagde at behaviouralisme begrænsede omfanget af politiske analyser, til at forhindre at gå yderligere udover det observerbare.

Rational-choice teori:

Denne tilgang til politisk analyse, lægger sig op af economic theory, i opbygningen af modeller baseret på lovmæssigheder, normalt om rationelle selvinteresserede opførsel hos de involverede individer.

Dette kan give indsigt i vælgeradfærd, lobbyister, bureaukrater og politikeres adfærd, ligesom den kan give indsigt i staten og internationale systemers adfærd.

Ny Institutionalisme:

institutionalisme: institutioner betyder noget.

Den traditionelle tilgang fokuserer på regler, procedure og formelle organisationer i regeringen.

Grundet behaviouralisme sker der en udvikling i institutionalismen. Man beholder essensen af den gamle tradition, at politiske strukturer er med til at skabe politisk opførsel, men har derimod revideret opfattelse af hvad en institution er. Politiske institutioner er ikke nødvendigvis politiske organisationer. De er ikke ting, men en række af regler som guider eller begrænser adfærden ved de individuelle aktører.

Reglerne kan både være formelle og uformelle.

Institutioner er indlejret i en normativ og historisk kontekst. Aktører i en given institution socialiseret til at acceptere kerneregler og procedurer.

Kritiske tilgange:

Man søger at afdække uligheder og asymmetrier som andre tilgange ignorere.

fx feminisme har afdækket systematiske og gennembrydende strukturer for ligestilling mellem kønnene.

Kritisk teori (røddere i neo-marxisme) har udvidet kritik til al social praksis.

Osv.

Generelt, på trods af forskellige måder, har de alle forsøgt at gå udover positivismen i den alm. politiske videnskab, og i stedet lægger vægt på bevidsthedens rolle i skabelsen af social adfærd og derfor den politiske verden. Post-positivist.